

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС навчальної дисципліни ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика»

Освітньо-професійна програма «Управління персоналом і економіка праці»

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні і поведінкові науки

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма «Маркетинг»

Спеціальність 075 Маркетинг

Освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
економічний факультет

Мова навчання українська

Розробники:

Галушка З.І., завідувач кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, професор, д.е.н.

Поченчук Г.М. доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

Профайл викладачів:

1) Галушка З.І. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/galushka-zoya-ivanivna>

Контактний тел. 050 67 75 300

E-mail: z.halushka@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: понеділок з 14.00 до 16.00.

2) Поченчук Г.М. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/pochenchuk-galyna-myhajlivna>

Контактний тел. 050 434 56 87

E-mail: g.pochenchyuk@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн консультації: понеділок з 13.00 до 15.00.

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=422>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вивчення економічної теорії є основою, базисом для розуміння економічних аспектів життєдіяльності суспільства і кожного окремого індивіда. Кожна людина щодня стикається з тими чи іншими сторонами економіки: це і придбання товарів, отримання заробітної плати, використання грошей, одержання кредиту та ін. Умови існування кожної людини також оцінюються через призму стану економіки, при цьому, з одного боку, метою економічної діяльності є задоволення потреб людини, а з іншого – людина є головною діючою особою, що здійснює економічний вибір. Відповідно набуття знань щодо особливостей економічних відносин, закономірностей функціонування та розвитку економічних систем та суб'єктів, розуміння проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів є важливим для формування компетентностей висококваліфікованих фахівців в галузі знань ....

2. Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх бакалаврів глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, адекватних сучасним умовам економічного розвитку країни, навчання студентів базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: вища математика, актуальні питання історії та культури України, українська мова, а також володіти використанням бібліографії та джерел з економічної літератури.

4. Результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має *знати:*

- особливості предмету та функції економічної теорії;
- сутність економічних категорій та законів;
- методи економічних досліджень та їх інформаційне забезпечення;
- функціональний взаємозв'язок між суспільними потребами та економічними ресурсами;
- структурні елементи економічної системи та їх еволюцію;
- інституційні перетворення в Україні;
- основні форми організації суспільного виробництва, властивості товару та особливості формування його вартості;
- особливості грошової системи та закони грошового обігу;
- етапи становлення ринкових відносин та функціонування закону попиту та пропозиції;
- основні напрями формування сучасних ринкових відносин;
- сутність теорій капіталу та їх сучасне трактування;
- види ринків, ринкову інфраструктуру та особливості її функціонування та регулювання;
- сутність, витоки та види конкуренції та монополізму;
- форми власності на землю та рентні відносини;
- організаційні форми та види сучасного підприємництва;
- характеристики функціонування підприємства (фірми) в економічному та управлінському контексті;
- теоретичні підходи та практику реалізації споживчої поведінки;
- сутність та багатогранність процесу суспільного відтворення;
- сучасні концепції макроекономічної політики;
- форми, методи та інструменти регулювання економіки;
- склад, функціональне призначення та організаційне оформлення сучасної фінансово-кредитної системи;
- механізми формування та розподілу доходів населення;
- закономірності розвитку світового господарства;
- особливості сучасних міжнародних економічних відносин у функціональному та організаційному аспекті;

- сутність глобалізаційних процесів та характеристику участі України у цих процесах;
- основні глобальні проблеми людства та напрями взаємодії країн щодо їх вирішення.

вміти:

- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;
- використовувати базові економічні категорії та новітні теорії, концепції для характеристики, аналізу та оцінки економічних систем мега-, макро-, мезо- і мікрорівня;
- вільно володіти змістом та творчо підходити до розкриття проблематики, яка обговорюється на практичних заняттях;
- систематизувати отриману інформацію і робити власні висновки;
- використовувати різноманітні методи аналізу (системно-структурним, графічним, порівняльним, статистичним тощо) та сучасні технології опрацювання аналітичної інформації;
- визначати та оцінювати наслідки впливу різноманітних факторів на становлення та розвиток економічних явищ і процесів різного рівня економічного агрегування;
- аргументовано доводити власну думку стосовно запропонованих тем курсу;
- альтернативно мислити по дискусійних питаннях економічної теорії;
- виконувати аналітично-розрахункові завдання з використанням економіко-математичних методів;
- виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4	120	30	30	15				Іспит (залік)
Заочна	1	1	4	120	14						Іспит (залік)

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА МІКРОЕКОНОМІКА												
Тема 1. Економічна теорія як наука	7	2	3			2	8	1					7
Тема 2. Економічні ресурси та виробничі можливості суспільства	6	2	2			2	8	1					7
Тема 3. Суспільний розвиток та механізм функціонування	8	2	3			3	8	1					8

економічних систем												
Тема 4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	8	2	3			3	7	1				6
Тема 5. Конкуренція в ринковій економіці	8	2	3			3	8					8
Тема 6. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин	6	2	2			2	7	1				6
Тема 7. Підприємництво. фірма в системі ринкових відносин	8	2	3			3	7	1				6
Тема 8. Види ринків та їхня інфраструктура	8	2	3			3	7	1				6
Разом за ЗМ1	60	16	23			21	60	7				53
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА											
Тема 9. Національна економіка та показники її розвитку	8	2	3			3	8	1				7
Тема 10. Розподіл національного доходу і його споживання	8	2	3			3	8					8
Тема 11. Загальноекономічна рівновага та економічне зростання	8	2	3			3	7	1				6
Тема 12. Макроекономічна нестабільність	8	2	3			3	8	1				7
Тема 13. Фінансова система	7	2	2			3	7	1				6
Тема 14. Кредитна система та регулювання грошового обігу	7	2	2			3	7	1				6
Тема 15. Еволюція світового господарства та глобалізація	8	2	3			3	7	1				6
Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин та зовнішньоекономічна політика	6	-	3			3	8	1				7
Разом за ЗМ 2	60	14	22			24	60	7				53
Усього годин	120	30	45			45	120	14				106

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Поняття школи і напрямку в економічних теоріях. Ретроспектива розвитку економічної думки.
2	Аналіз взаємозв'язку економ теорії з іншими економічними науками
3	Показники економічної та соціальної ефективності виробництва
4	Проблема обмеженості економічних ресурсів, графік виробничих можливостей, шляхи розширення виробничих можливостей.
5	Аналіз елементів організаційної структури суспільства
6	Роль держави у сучасній економіці. Об'єкти та цілі державного регулювання.
7	Порівняльний аналіз розвитку різних типів економічних систем
8	Аналіз ефективності розвитку різних типів економічних систем
9	Функції грошей та їхня еволюція
10	Особливості ринку в сучасних умовах
11	Служба зайнятості і ринок праці в Україні
12	Монополізація сучасної економіки та основні типи ринкових структур. Антимонополярна політика держави.
13	Особливості та проблеми розподілу доходів у сучасній Україні Проблема нерівності в доходах.
14	Державна політика перерозподілу доходів
15	Аналіз динаміки макроекономічних показників України
16	Аналіз макроекономічних показників, що характеризують процеси взаємодії виробництва і споживання
17	Аналіз макроекономічних показників, що характеризують економічне зростання
18	Аналіз динаміки макроекономічних фінансових показників України
19	Розвиток кредитних відносин в Україні
20	Інфляція і перерозподіл доходів в Україні. Антиінфляційні заходи
21	Засоби боротьби з безробіттям в Україні
22	Ефективність взаємодії України з міжнародними кредитно-фінансовими установами
23	Характеристики глобальної економіки.
24	Проблеми та перспективи вступу України в ЄС.
25	Регіональні ринки сучасного світового господарства: Європа, Америка, Центральна і Південно-Східна Азія.
26	Класифікація і джерела розв'язання глобальних проблем людства.
27	Фондова біржа і біржові індекси
28	Економічна безпека України

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю – усні та письмові відповіді (доповіді; фіксовані виступи; есе, реферати, творчі роботи, тестування).

Форма підсумкового контролю для – екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: - контрольні роботи; - стандартизовані тести; - проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); аналітичні звіти; реферати; есе; розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою таких якісних критеріїв, що трансформуються в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Оцінка	Знання	Вміння
5 (відмінно) A (90 – 100)	Має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Засвоїв теоретичні засади економічної теорії, специфіку розв'язання практичних і тестових завдань. Досконало і творчо виконує самостійні ІНДЗ. Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні джерела з економічної теорії. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою.	Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Вміє використовувати додаткову літературу, словники і довідники, грамотно викладати програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.
4(дуже добре) B (80-89) 4 (добре) C (70-79)	Показав повні і достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності. Опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу. Засвоїв основні завдання і методи економічної теорії.	Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень. Вміє використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D (60-69) 3 (задовільно) E (50-59)	Має знання лише основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою. Недосконало дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з помилками, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача.	Виконує практичні завдання в межах програмних вимог. Допускає неточності, помилки при розв'язання тестів, відповідях на питання. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
2 (незадовільно) з можливістю перескласти FX (35-49) 2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом F (1-34)	Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях. Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні. Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	40	100
3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4		

7. Рекомендована література -основна

1. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економічна теорія. Підручник. – Чернівці, ЧНУ. 2018. 240 с.
3. Економічна теорія. Практикум. Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Галушка З.І., Заволічна Т.Р., Саєнко О.С. – Чернівці, 2016. 90 с.
4. Економічна теорія для бакалаврів / за ред. Галушки З.І. Чернівці: Місто. 2016. 409 с.
5. Економічна теорія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. М. Стрішенець, В. І. Ліщук, Л. В. Єлісеєва ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 236 с.
6. Економічна теорія (М.Соколов, М.Горлач, М.Кримов та ін.). Центр навчальної літератури. 2019. 532 с.
7. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
8. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2017. 325 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <https://parlament.org.ua>
2. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <https://mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>
7. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>
8. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>
9. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
10. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
11. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
12. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
14. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
15. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
16. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
17. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/mod_resource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf